

ДО
Г-Н ГЕОРГИ ПИРИНСКИ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА 40-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание на чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 63, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме Законопроект за публичния резервен пенсионен фонд с мотивите за него.

Моля законопроектът да бъде представен за разглеждане и приемане съгласно установения ред.

01.07.2008 г.

Вносител:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН ЗА ПУБЛИЧНИЯ РЕЗЕРВЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ГЛАВА ПЪРВА
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този закон се уреждат създаването, устройството и дейността на Публичния резервен пенсионен фонд, наричан по-нататък "Фондът".

Чл. 2. (1) Фондът се създава с цел осигуряване на допълнително финансиране на Фонд „Пенсии” на държавното обществено осигуряване по Част Първа от Кодекса за социално осигуряване.

(2) Средствата във Фонда се набират от източници, определени в този закон и от приходи от инвестирането на тези средства.

(3) Сметната палата упражнява контрол върху дейността на Фонда.

Чл. 3. Фондът осъществява дейността си въз основа на принципите на прозрачност и публична отчетност.

ГЛАВА ВТОРА
СТАТУТ, УСТРОЙСТВО И УПРАВЛЕНИЕ НА ФОНДА

Чл. 4. (1) Фондът е юридическо лице със седалище в град София.

(2) Министерският съвет приема правилник за устройството, организацията и дейността на Фонда.

(3) Фондът се отчита за дейността си пред Народното събрание.

Чл. 5. (1) Органи на управление на Фонда са:

1. надзорен съвет;
2. управителен съвет;

(2) Към Фонда се създава Инвестиционен комитет, който подпомага органите на управление на Фонда при изготвянето на инвестиционна политика и при вземането на инвестиционни решения.

Чл. 6. (1) Надзорният съвет се състои от:

1. председателя на Комисията по бюджет и финанси към Народното събрание;
2. председателя на Комисията по труда и социалната политика към Народното събрание;
3. министъра на финансите;
4. министъра на труда и социалната политика;
5. подуправителя на Българска народна банка, ръководещ управление „Емисионно”;
6. представител на Президента;
7. представител на национално представените организации на работодателите, определен по споразумение на ръководните им органи на национално равнище;
8. представител на национално представените организации на работниците и служителите, определен по споразумение на ръководните им органи на национално равнище;

9. представител на независими неправителствени сдружения с дейност в областта на социалната политика, определен по споразумение на управителните им органи.

(2) В срок от един месец от промяната на статута на член на Надзорния съвет по ал.1, т.1-5, неговото място се заема по право от съответното лице. Членовете по ал.1, т.6-9 могат да бъдат променяни по реда на определянето им.

(3) Членовете на Надзорния съвет избират от своя състав председател на ротационен принцип за всяка финансова година. Председателят представлява НС.

(4) Заседанията на Надзорния съвет се свикват от председателя най-малко един път на тримесечие, както и по искане на една трета от членовете на съвета.

(5) Заседанията на Надзорния съвет са редовни, ако на тях присъстват поне половината плюс един от членовете му.

(6) Решенията на Надзорния съвет се приемат, ако за тях гласуват най-малко половината плюс един от неговите членове, освен в определените в правилника по ал.8 случаи, когато се изисква мнозинство от най-малко 8 члена.

(7) Надзорният съвет приема правилник за работата си.

Чл. 7. (1) Надзорният съвет:

1. избира и освобождава членовете на Управителния съвет и определя възнаграждението им;

2. утвърждава, по предложение на Управителния съвет след предварително съгласуване с Инвестиционния комитет, инвестиционната политика на Фонда.

3. приема стратегия и правила за допълнителното финансиране на Фонд „Пенсии” на държавното обществено осигуряване и взема решения за трансфер на средства към него;

4. осъществява контрол по изпълнението на документите и решенията по т. 2 и 3;

5. утвърждава петгодишен бизнесплан;

6. утвърждава попечител на активите на Фонда, избран от Управителния съвет;

7. приема:

а) годишен публичен доклад за дейността на Фонда, включително за състоянието на средствата на Фонда и за изпълнението на инвестиционната политика по т.2

б) изготвения от Управителния съвет на Фонда годишен финансов отчет;

в) бюджет на Фонда за следващата календарна година.

8. утвърждава вътрешни документи и правила;

9. избира специализирано одиторско предприятие;

10. осъществява и други функции, определени в правилника за организацията и дейността на Фонда.

(2) Членовете на Надзорния съвет получават възнаграждение за участието си в заседание на Надзорния съвет в размер 10 на сто от средната месечна брутна заплата за предходното тримесечие на лицата, представляващи фонда.

Чл. 8. (1) Управителният съвет на Фонда се състои от пет члена.

(2) Член на Управителния съвет на Фонда може да бъде само дееспособно физическо лице, избрано от Надзорния съвет след проведен конкурс, което:

1. има висше юридическо или икономическо образование с придобита образователно-квалификационна степен не по-ниска от „магистър”;

2. притежава професионален опит съгласно ал. 5;

3. не е осъждано за престъпления по непредпазливост против собствеността и стопанството или за умишлени престъпления от общ характер;

4. не е било през последните три години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност член на управителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в прекратено поради несъстоятелност търговско дружество или кооперация, ако има неудовлетворени кредитори и/или такъв член или съдружник на дружество или кооперация, които се намират в производство за обявяване в несъстоятелност;

5. не е лишено от правото да заема материалноотговорна длъжност;

6. не е съпруг или роднина по права или по съребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до трета степен включително с друг член на управителния или Надзорния съвет на Фонда или не се намира във фактическо съпружеско съжителство с такъв член;

7. не е било член на управителен или контролен орган на дружество, на което е била отнета лицензията за извършване на дейност, подлежаща на лицензионен режим, през последната една година преди акта на съответния компетентен орган, освен в случаите, когато лицензията е била отнета по искане на дружеството или актът за отнемане на издадената лицензия е бил отменен по надлежния ред;

8. не е било освобождавано от длъжност в управителен или контролен орган на търговско дружество въз основа на приложена принудителна административна мярка, освен в случаите, когато актът на компетентния орган е бил отменен по надлежния ред;

9. не е невъзстановен в правата си несъстоятелен длъжник.

(3) Лицата по ал. 1 нямат право да заемат други платени длъжности по трудови правоотношения или да работят по граждански договори или по договори за управление и контрол, освен като сътрудници в научни институти или преподаватели във висши учебни заведения.

(4) Най-малко трима от членовете на Управителния съвет на Фонда трябва да притежават професионална квалификация на сертифициран финансов аналитик (CFA®-трето ниво).

(5) Професионален опит по смисъла на ал.2, т.2 е налице, ако лицето е работило общо не по-малко от пет години:

1. в предприятия от небанковия финансов сектор или в банки, при положение че задълженията му са били свързани с основната дейност на тези предприятия;

2. в държавни институции или други публичноправни субекти, чиито основни функции включват управление и контрол на държавни или международни публични финансови активи или управление, контрол и инвестиране на парични средства по фондове, създадени с нормативен акт;

3. в държавни институции, които осъществяват дейност в сферата на социалното осигуряване, икономиката и финансите или надзора върху тях и/или

4. като хабилитирано лице (преподавател, научен работник) в областта на икономиката или правото.

Чл. 9. Фондът се представлява съвместно най-малко от две лица - членове на Управителния съвет, овластени от него и одобрени от Надзорния съвет. Те не могат да възлагат цялостното представителство на Фонда само на един от тях, но могат да упълномощават трети лица за извършване на отделни действия.

Чл. 10.(1) Мандатът на Управителния съвет на Фонда е 5 години.

(2) Мандатът на членовете на Управителния съвет се прекратява предсрочно:

1. ако престанат да отговарят на някое от изискванията по чл.8, ал.2, т.3, 5 и 6 или при нарушаване на забраната по ал.3;

2. при трайна фактическа невъзможност да изпълняват задълженията си за повече от 6 месеца;

3. по тяхна писмена молба до Надзорния съвет;

4. при смърт.

(3) При предсрочно прекратяване на мандата на член на Управителния съвет на Фонда на негово място се избира друго лице за остатъка от мандата.

(4) Членовете на Управителния съвет могат да бъдат преизбрани само за още един мандат.

Чл. 11. Управителният съвет:

1. управлява и представлява Фонда;

2. привежда в изпълнение решенията на Надзорния съвет на Фонда;

3. приема правила за реда и начина за инвестиране на средствата на Фонда и за управление на инвестиционния риск;
4. избира попечител на активите на Фонда;
5. организира и ръководи дейността на администрацията на Фонда;
6. организира подготовката и внася в Надзорния съвет проектите на документи, подлежащи на утвърждаване от съвета;
7. съгласува проекти за нормативни актове или за изменение на нормативни актове, които имат връзка с дейността на Фонда;
8. изготвя годишен финансов отчет на Фонда;
9. приема правилник за работата си.
10. Определя от своя състав председател на Инвестиционния комитет

Чл. 12. (1) Членовете на Управителния съвет на Фонда получават месечно възнаграждение, определено от Надзорния съвет на Фонда.

(2) Членовете на Управителния съвет на Фонда получават допълнително годишно възнаграждение към основното възнаграждение в общ размер до 2 на сто от постигнатия положителен годишен финансов резултат на Фонда. Петдесет на сто от полагаемата се част от средствата по изречение първо се изплащат на всеки член на съвета при изтичане на мандата му, освен в случаите по чл.10, ал.2, т.1.

Чл. 13. (1) Инвестиционният комитет се състои от 7 члена и се председателства от член на Управителния съвет на Фонда.

(2) Членовете на Инвестиционния комитет трябва да притежават професионална квалификация на сертифициран финансов аналитик и/или да са хабилитирани учени и признати експерти в областта на инвестициите. Членове на Инвестиционния комитет могат да бъдат и граждани на друга държава, които работят в компании с предмет на дейност в областта на инвестициите, в чуждестранни финансови институции или в международни финансови организации.

(3) Управителят на Българската народна банка, председателят на Комисията за финансов надзор, изпълнителният директор на “БФБ-София”АД, професионалната организация на търговските банки, професионалната организация на управляващите дружества и професионалната организация на пенсионноосигурителните дружества предлагат по едно лице, което отговаря на изискванията на ал.2 и на чл. 14, за член на инвестиционния комитет на Фонда.

4) Надзорният съвет одобрява предложените кандидатури за членове на Инвестиционния комитет на Фонда след проверка на съответствието им с изискванията на ал.2 и на чл.14.

Чл. 14. Всеки член на Инвестиционния комитет трябва да отговаря на изискванията на чл.8, ал.2, т.1-5 и 7-9, както и не може да бъде съпруг или роднина по права или по сребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до трета степен включително с друг член на Инвестиционния комитет или с член Управителния или Надзорния съвет на Фонда или да се намира във фактическо съпругеско съжителство с някой от тях.

Чл. 15. (1) Инвестиционният комитет:

1. участва в изготвянето на инвестиционната политика на Фонда;
2. изготвя икономически и пазарни анализи и прогнози, свързани с инвестициите на Фонда;
3. дава предложения за ограничаване инвестирането на средства на Фонда в определени сектори, дружества или пазари с оглед на конкретна икономическа ситуация;
4. дава предложение за промени в инвестиционната политика при настъпили съществени промени в пазарните и икономически условия;
5. подпомага Управителния съвет при избора на външни инвестиционни управители на активите на Фонда и при определяне на инвестиционните им пълномощия;

6. дава препоръки за валутното и лихвено съотношение на активите на Фонда, за срочността на различните групи инвестиции и за условията за ограничаване на загубите от дадени позиции на Фонда.

(2) Инвестиционният комитет има право да получава ежедневна информация за портфейла на Фонда по отделни позиции, както и всякаква друга информация, свързана с инвестирането на средствата на Фонда.

(3) Членовете на Инвестиционния комитет на Фонда получават месечно възнаграждение в размер на една средна месечна брутна работна заплата за администрацията на Фонда.

ГЛАВА ТРЕТА ИЗБЯГВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 16. (1) Всеки член на Надзорния съвет, на Управителния съвет и на Инвестиционния комитет, както и служителите от администрацията на Фонда, са длъжни да разкриват писмено пред Надзорния съвет наличието на търговски, финансов или друг делови интерес, който засяга интересите на Фонда.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни при изпълнението на своите задължения да поставят интересите на Фонда над своите собствени интереси.

Чл. 17. (1) Членовете на Надзорния съвет, Управителния съвет и Инвестиционния комитет не участват в обсъждането и се въздържат от гласуване на решения по въпроси, по които те или членовете на семейството им имат търговски, финансови или други делови интереси.

(2) Лицата по ал.1 и свързаните с тях лица не могат да бъдат страна по търговски сделки с активи на Фонда.

(3) Лицата по ал.1 и служителите от администрацията на Фонда декларират при встъпване в длъжност и периодично-на всеки шест месеца притежаваните от тях и от членовете на техните семейства финансови инструменти.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА РАЗКРИВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 18. (1) За гарантиране прозрачността на дейността на Фонда, институцията периодично публикува информация относно:

1. разпределение на портфейла по класове активи;
2. постигнати резултати от изпълнението на инвестиционната политика;
3. разходи за дейността;
4. инвестиционна политика;
5. кодекс за поведение

ГЛАВА ПЕТА ИЗТОЧНИЦИ ЗА НАБИРАНЕ НА СРЕДСТВА ВЪВ ФОНДА

Чл. 19. (1) Средствата във Фонда се набират от следните източници:

1. субсидии от държавния бюджет в размер, определян със Закона за държавния бюджет на Република България, както следва:

а) не по-малко от 25 на сто от преизпълнението на приходната част на държавния бюджет;

б) не по-малко от 50 на сто от паричните постъпления от приватизация, съгласно чл. 8, ал. 1, т.1 от Закона за приватизация и следприватизационния контрол;

в) приходи от концесионни такси от транспортни инфраструктурни обекти, минерални находища и водоизточници с национално значение.

2. други субсидии или източници, определени със закон или с акт на Министерския съвет;
 3. доходи от инвестиране на средствата на Фонда;
 4. доброволни вноски, дарения и завещания от български и чуждестранни физически и юридически лица;
 5. приходи от прояви с благотворителна цел.
- (2) Всички средства по ал.1, т.1 и 2 се превеждат по сметка в попечителя на Фонда чрез държавния бюджет.

ГЛАВА ШЕСТА РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА И ФИНАНСИРАНЕ НА ФОНДОВЕТЕ НА ДЪРЖАВНОТО ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ

Чл. 20. (1) Средствата от Фонда се използват за:

1. допълнително финансиране на Фонд „Пенсии” на държавното обществено осигуряване за:
 - а) компенсиране на намалението на приходите в резултат на повишаване на размера на осигурителната вноска за допълнително задължително пенсионно осигуряване;
 - б) компенсиране на намалението на приходите в резултат на намаляване на размера на осигурителните вноски;
 - в) финансиране на повишението в разходите за изплащане на пенсии за осигурителен стаж и възраст в резултат на неблагоприятно демографско развитие;
 - г) финансиране на разходите за актуализация на размера на пенсиите за осигурителен стаж и възраст.
 2. издръжка на дейността на Фонда.
- (2) Сумата на годишните трансфери от Фонда към Фонд „Пенсии” на държавното обществено осигуряване се определя със Закона за държавния бюджет.

ГЛАВА СЕДМА ПОПЕЧИТЕЛИ НА ФОНДА

Чл. 21. (1) Всички парични средства на Фонда, документите, удостоверяващи собствеността върху неговите активи, както и всички документи, нареждания и указания, постъпили от Управителния съвет, се съхраняват в един попечител на базата на сключен договор за попечителски услуги.

(2) Попечител на Фонда може да бъде само банка по чл. 2, ал. 5 от Закона за кредитните институции, която притежава инвестиционен кредитен рейтинг.

(3) Попечителят на фонда може да възложи на глобален попечител/и изпълнението на една или повече от своите функции, в случай че договорът за попечителски услуги позволява такава възможност.

ГЛАВА ОСМА ИНВЕСТИЦИИ НА ФОНДА

Чл. 22. (1) Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация на риска в съответствие с инвестиционната политика на Фонда, която съдържа:

1. ясно дефинирани дългосрочни цели по отношение равнищата на доходност и риск;
2. стратегическото разпределение на инвестиционния портфейл по отделни класове активи;

3. условията, при които може да се възлага управлението на отделни части от инвестиционния портфейл на Фонда на външни инвестиционни управители и начина, по който те ще бъдат избирани и контролирани;

4. инвестиционната стратегия, която ще бъде следвана при управление на активите на Фонда;

5. критериите за оценка на постигнатите общи резултати инвестиционния портфейл на Фонда и на отделните класове активи в него;

6. инвестиционните ограничения;

7. начинът за оценка на активите на Фонда по справедлива стойност.

(2) Инвестиционната политика на Фонда се променя при настъпили съществени промени в пазарните и икономически условия.

Чл. 23. Управителният съвет, след одобрение от Надзорния съвет, може да възлага управлението на отделни части от инвестиционния портфейл на Фонда на външни инвестиционни управители въз основа на сключен с тях писмен договор, съдържащ инвестиционните им пълномощия.

Чл. 24. Фондът не може да получава, както и да предоставя заеми или да бъде гарант на трети лица с активите си.

Чл. 25. (1) Общата стойност на инвестициите на Фонда във финансови инструменти, издадени от едно дружество или предприятие за колективно инвестиране, не може да надвишава 5 на сто от неговите активи, като общата стойност на инвестираните средства на Фонда във финансови инструменти, издадени от едно дружество и свързаните с него лица не може да превишава 10 на сто от активите на Фонда. Ограничението не се прилага за финансови инструменти, издадени или гарантирани от държава - членка на Европейския съюз, или друга държава - страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство.

(2) Когато емитентът е банка, в ограничението по ал.1 се включват и банковите депозити на Фонда в тази банка, както и стойността на сключените с нея сделки за придобиване на деривативни финансови инструменти по чл.25.

Чл. 26. Не повече от 30 на сто от активите на Фонда могат да бъдат деноминирани във валута, различна от лев и евро.

Чл. 27. Фондът може да сключва сделки с деривативни финансови инструменти само с цел намаляване на инвестиционния риск, свързан с неговите активи.

Чл. 28. Управителният съвет на Фонда приема правила за реда и начина за инвестиране на средствата на Фонда и за управление на инвестиционния риск, които съдържат:

1. процедурите за вземане на инвестиционни решения;

2. лицата, отговорни за изготвяне на инвестиционни предложения;

3. описание на системата за осъществяване на вътрешен контрол върху инвестиционната дейност;

4. процедури за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на Фонда;

5. системата за документиране на процедурите по т.1 и 4.

Чл. 29. (1) Надзорът за спазване на изискванията на тази глава и на утвърдената инвестиционна политика на Фонда се осъществява от Комисията за финансов надзор.

(2) Управителният съвет представя на Комисията за финансов надзор инвестиционната политика на Фонда и всички изменения и допълнения в нея в седемдневен срок от тяхното утвърждаване от надзорния съвет.

ГЛАВА ДЕВЕТА СЧЕТОВОДСТВО И ОТЧЕТНОСТ

Чл. 30. (1) Управителният съвет на Фонда организира и осъществява счетоводството в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството, приложимите счетоводни стандарти, разпоредбите на този закон и актовете по прилагането му.

(2) Управителният съвет на Фонда изготвя и представя на Комисията за финансов надзор финансови отчети на Фонда, други отчети и справки за активите на Фонда и за инвестирането на неговите средства, по образци и в срокове, определени от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление “Осигурителен надзор”.

Чл. 31. (3) Изготвеният от Управителния съвет на Фонда годишен финансов отчет се проверява и заверява от специализирано одиторско предприятие, избрано измежду първите шест водещи одиторски предприятия в страната. Едно одиторско предприятие не може да извършва одит на Фонда за повече от три последователни години, като един и същи одитор може отново да одитира само, ако са изминали три финансови години от последния му одит.

ГЛАВА ДЕСЕТА АДМИНИСТРАЦИЯ НА ФОНДА

Чл. 32. (1) Администрацията на Фонда обслужва текущата дейност на Фонда.

(2) Служителите от администрацията се назначават от Представяващите Фонда членове на УС по трудово правоотношение, след провеждане на конкурс съгласно критерии, определени от Надзорния съвет.

(3) За изпълнение на отделни задачи или дейности може да се привличат извъншатни сътрудници на граждански договор.

(4) Структурните звена и числеността на администрацията на Фонда, правата, задълженията и възнагражденията на служителите се определят с правилника по чл.4, ал.2.

(5) Служителите от администрацията на Фонда подават декларации за имущественото си състояние при встъпването си в длъжност и към 31 декември на всяка календарна година. Имуществото - предмет на деклариране, сроковете и редът за деклариране, съхраняването и достъпът до информацията, съдържаща се в декларациите, се определят с Правилника за устройството, организацията и дейността на Фонда.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Чл. 33. Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНО- НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 34. (1) За предотвратяване и преустановяване на нарушения на Глава Седма или чл.29, ал.2 от този закон, или на утвърдената инвестиционна политика на Фонда, както за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях, заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”, може да прилага следните принудителни административни мерки:

1. да дава задължителни предписания за предприемане на конкретни мерки в определен от него срок;

2. да насрочи заседание на управителния или надзорния съвет за вземане на решение за мерките, които трябва да бъдат предприети;

3. да спре изпълнението на решение или нареждане на Управителния съвет на Фонда, което се отнася до инвестиционната дейност на Фонда;

(2) Мерките по ал. 1 се прилагат спрямо лицата, които изпълняват ръководни функции във Фонда или спрямо длъжностни лица от администрацията му.

(3) Мерките по ал. 1 могат да се обжалват по реда на Административно-процесуалния кодекс, като обжалването не спира изпълнението им.

Чл. 35. (1) Който наруши Глава Седма или чл.29, ал.2 от този закон, или утвърдената инвестиционна политика на Фонда, се наказва с глоба от 250 до 5000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 виновното лице се наказва с глоба от 500 до 10000 лв.

(3) Който не изпълни задължително предписание на контролен орган или възпрепятства упражняването на контролна дейност, се наказва с глоба от 500 до 10000 лв.

Чл. 36. (1) Нарушенията по чл. 35 се установяват с актове, съставени от длъжностни лица, упълномощени от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление "Осигурителен надзор".

(2) Наказателните постановления се издават от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление "Осигурителен надзор", или от упълномощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Свързани лица" са:

- а) лицата, едното от които контролира другото лице или негово дъщерно дружество;
- б) лицата, чиято дейност се контролира от трето лице;
- в) лицата, които съвместно контролират трето лице;
- г) съпрузите, роднините по права линия без ограничения, роднините по сребрена линия до четвърта степен включително и роднините по сватовство до трета степен включително;
- д) лицата, едното от които притежава пряко или чрез контролирано лице 20 или повече на сто от капитала или от броя на гласовете в общото събрание на друго юридическо лице.

2. "Контрол" е налице, когато едно лице:

- а) притежава, включително чрез дъщерно дружество или по силата на споразумение с друго лице, над 50 на сто от броя на гласовете в общото събрание на едно дружество или друго юридическо лице, или
- б) може да определя пряко или непряко повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на едно юридическо лице, или
- в) по силата на закон, устройствен акт или споразумение управлява, представлява и/или определя инвестиционната политика на друго лице, или
- г) може по друг начин да упражнява решаващо влияние върху вземането на решения във връзка с дейността на юридическо лице.

3. "Финансови инструменти" са финансовите инструменти по смисъла на чл.3 от Закона за пазарите на финансови инструменти.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. От влизането в сила на този закон Държавният фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система се закрива, като наличните средства по сметките му в Българската народна банка се прехвърлят по сметка на Фонда.

§ 3. (1) Фондът започва трансфери към Фонд „Пенсии” на държавното обществено осигуряване от бюджетната 2014 година.

(2) В периода от 2014 г. до 2019 г. размерът на годишния трансфер от Фонда към Фонд „Пенсии” на държавното обществено осигуряване не може да превишава размера на реализирания доход от инвестициите на Фонда за предходната година.

(3) Трансферите от Фонда към Фонд „Пенсии” на държавното обществено осигуряване по чл.20, ал.1, т.1, б. „в” започват от бюджетната 2020 година.

§ 4. За бюджетната 2008г. цялото превишение над планирания в ЗДБ бюджетен излишък се превежда на Фонда.

§ 5. С решение на МС държавното участие в дружествата - „ЧЕЗ Разпределение България”АД, „ЧЕЗ Електро България”АД, „ЕВН България електроснабдяване” АД, „ЕВН България електроразпределение” АД, „ЕОН България мрежи” АД и „ЕОН България – продажби” АД към 31.12.2008г. се прехвърля на Фонда.

§ 6. Законът влиза в сила от 01.01.2009 г.

§ 7. (1) В срок от един месец от влизането в сила на закона Надзорният съвет на Фонда провежда първото си заседание, на което приема правилник за работата си.

(2) В едномесечен срок от провеждане на първото си заседание Надзорният съвет избира членовете на Управителния съвет на Фонда.

(3) В двумесечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет приема правилника за устройството, организацията и дейността на Фонда.

01.07.2008г.

Вносител:

М О Т И В И

Застаряването на населението е едно от най-големите предизвикателства за бъдещето на европейските общества и най-вече за бъдещата устойчивост на техните системи за социална сигурност. В следващите 20г. населението над стандартна пенсионна възраст ще се увеличи с близо 17 млн. души, а в рамките на много възрастните – тези над 80г., то ще нарасне с около 5,5 млн.

България също не е изключение. В нашето общество се наблюдават дори по-силно изразени негативни демографски тенденции. На първо място – трайно отрицателният естествен прираст, следствие намалените нива на раждаемост и високата смъртност. На второ място – прекалено високите равнища на миграция, породена от комплексни причини, сред които изпъква все още ниския жизнен стандарт на българите. И на последно място, но не по важност – застаряването на населението. Всичко това сериозно влияе на финансовата устойчивост на българския пенсионен модел. Намаляване на работната сила, намаляване обема на приходите от осигурителни вноски в системата, огромна демографска тежест върху трудещите се, всичко това води до необходимост от преосмисляне на модела на публичните социални разходи. С други думи, нарушеният баланс между поколенията и застаряването заплашва дългосрочната стабилност на публичната пенсионна система. Повече от очевидна е необходимостта от модернизиране на българската пенсионна система и то по начин, че тя да бъде още почувствителна към демографските промени. От Приложение №1 към Мотивите е видно, че подобни резервни пенсионни фондове започват да се създават след 1940г. Най-много фондове се създават в края на миналия век и в началото на настоящия.

В България Държавен фонд за гарантиране устойчивост на пенсионната система е създаден и правно регламентиран с приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2006г. В параграф 7 на Преходните и заключителни разпоредби е указано създаването на фонда като част от фискалния резерв на страната. Министерският съвет е трябвало в срок до 30.06.2006г. да внесе в Народното събрание проект на закон за регламентиране на статута и дейността на този фонд. Към настоящия момент във фискалния резерв са заделени средства за този на практика фиктивен фонд без каквито и да е правила за управление или разходване. Липсата на закон към настоящия момент, ясно показва отсъствието на политическа воля на Правителството и управляващото мнозинство за реално създаване на такъв фонд.

Настоящият законопроект за създаване на „Публичен резервен пенсионен фонд” се предлага в отговор на сериозните демографски предизвикателства пред пенсионната система на България в следващите няколко десетилетия.

Основни цели на фонда:

- Гарантиране финансовата устойчивост на пенсионната система;
- Развитие на пенсионния модел и увеличаване дела на втория стълб - допълнително задължително осигуряване;
- Намаляване на общата осигурителна тежест;
- Увеличаване на размера на пенсиите, определяни по Част Първа от Кодекса за социално осигуряване;
- Намаляване на бюджетните разходи и нивото на вътрешния дълг в периоди на нарастващи разходи за застаряващото население;

Основна дейност

- Управление на приходите и разходите на фонда;
- Управление на резервите на фонда

Източници за финансиране на фонда

- Превишение на приходите над разходите по републиканския бюджет – до 25 процента;
- Постъпления от приватизация – до 50 процента;

- Приходи от концесии – инфраструктурни обекти, природни богатства, обект на изключителна държавна собственост;
- Фискални приходи – данъчни и други по решение на Народното събрание;
- Други

Управлението на фонда

Управлението се осъществява чрез двустепенна система - Надзорен и Управителен съвет. Предвидено е създаване на Инвестиционен комитет, който подпомага УС и НС при вземане на важни стратегически решения за инвестиции. Чрез органите за управление се гарантира широко представителство на законодателна, изпълнителна власт, гражданско общество и професионалните среди. Инвестиционният комитет е консултативен орган, гарантиращ професионализъм при определяне на дългосрочната инвестиционна стратегия на фонда и е опит почерпен от най-добрите практики на страните членки на ОИСР.

Мандати на управителните органи

Мандатът на Надзорният съвет е безсрочен. Съставът на Надзорният съвет се актуализира текущо в срок от един месец от промяната на служебните пълномощия на неговите членове. Управителния съвет с 5-годишен мандат.

Инвестиционна политика

За изпълнение на основните си цели, фондът разпределя приходите от инвестиционна дейност на годишна база и ги предоставя на НОИ в съответствие с решение на НС. С оглед формиране на оптимална средна доходност от управлението на активите на фонда през първите 5 години не се предвижда разпределяне на приходите от инвестиции. На основата на демографските прогнози и актюерските разчети на НОИ се очаква чувствителен недостиг във фонд “Пенсии” на ДОО и значително натоварване на публичните финанси в периода след 2020г. Инвестиционната политика има за цел оптимизиране на възвръщаемостта от инвестициите на фонда в рамките на инвестиционния хоризонт и при спазване на зададените ограничения на риска. След 2020г. в зависимост от актюерските разчети се допускат плащания, надвишаващи дохода от инвестиции.

Инвестиционни ограничения

Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация на риска в съответствие с инвестиционната политика на Фонда. Управителният съвет на Фонда приема правила за реда и начина за инвестиране на средствата на Фонда и за управление на инвестиционния риск

В закона подробно са описани инвестиционните ограничения, които управителните органи на фонда трябва да спазват.

Надзорът за спазване на тези изисквания и на утвърдената инвестиционна политика на Фонда се осъществява от Комисията за финансов надзор.

Контрол върху дейността на фонда.

Възможните форми за осъществяване на контрол са вътрешен и външен.

За гарантиране на вътрешния контрол фондът трябва да създаде Комитет за вътрешен контрол, Комитет по вътрешен одит, Комитет по спазване на регулациите, закона и вътрешните правила.

В закона е предвиден регламент за избягване на конфликт на интереси, както и ред за разкриване на информация осигуряваща публичен контрол на дейността на фонда.

Външният контрол се осъществява чрез Сметната палата, Комисията по финансов надзор и международно признат независим финансов одитор.

В Преходните и заключителни разпоредби е предвидено цялото превишение над планирания в ЗДБ излишък да бъде преведено на фонда. Мотивите за това са закъснялото създаване на фонда и недостатъчния резерв, който да осигури изпълнение на предвидените от закона цели. Както е видно от Приложение №1 към Мотивите страните членки на ОИСР имат вече милиарди долари в подобни фондове и са се гарантирали срещу финансови проблеми в

пенсионните си системи в следствие на демографска криза. На второ място използването на бюджетния излишък за създаване на пенсионен резерв ще намали силно инфлационния натиск, който би се оказал при разпределяне на тези средства за бюджетни разходи, както това се случи през 2007г.

В ПЗР е предвидено също така държавният дял в електроразпределителните дружества да бъде прехвърлен на фонда. Това е позната практика в много европейски страни, където подобни фондове имат миноритарни дялове в енергийни и инфраструктурни дружества. Дивидентите от такива печеливши дружества представляват един добър доход за фонда.

Настоящият законопроект за създаване на „Публичен резервен пенсионен фонд“ се предлага с ясни и точно формулирани мотиви. Подкрепата на законопроекта ще бъде ярка демонстрация на обединена политическа воля за преодоляване на последиците от тежката демографска криза и гарантиране на финансовата устойчивост на пенсионната система на България.

01.07.2008г.

Вносител:

ДОКЛАД ОТНОСНО УПРАВЛЕНИЕТО И ИНВЕСТИЦИИТЕ НА РЕЗЕРВНИ ПЕНСИОННИ ФОНДОВЕ В ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ НА ОИСП
/автор Хуан Йермо, 2008 г./

РЕЗЮМЕ

С оглед гарантиране на независимостта на институциите на резервни пенсионни фондове и отчетността за дейността им, в практиката на държавите членки на ОИСП са възприети следните принципи и добри практики:

Орган на управление:

- носи цялата отговорност за дейността на фонда,
- взема стратегически решения за дейността,
- одобрява инвестиционната политика и стратегическото разпределение на активите на фонда; също така
- осъществява мониторинг на дейността на служителите с изпълнителни и оперативни функции,
- отговаря за осъществяването на мисията на фонда и съобразяването на дейността на фонда с нормативните разпоредби,
- членовете на управителния орган имат ясно определени задължения с оглед оценката на дейността им; също така притежават съответната професионална квалификация.

В случая на Ирландия например, управителният орган е независим комитет от високопоставени и висококвалифицирани експерти.

Инвестиционен комитет - съветва управителния орган по отношение на:

- определяне на инвестиционната стратегия,
- осъществяване на инвестиционната стратегия,
- членовете са избрани от управителния орган и включва членове на управителния орган, експерти в областта на инвестициите и външни независими експерти.

Вътрешен и външен контрол – с оглед на вземането на обосновани решения и навременно изпълнение на задачите, дейността на резервните фондове трябва да се основава на специфични разпоредби за:

- механизми за контрол,
- механизми за комуникация,
- стимули за управление,
- кодекс за поведение,
- механизми за преодоляване на конфликт на интереси,
- разкриването на информация,
- процедури за обслужване на жалби от страна на обществеността.

Одит на дейността – препоръчва се създаването на одиторски комитети в рамките на институцията, които периодично да оценяват вътрешните системи за контрол, отчетността на фонда, както и доклада изготвен от независим одитор (Ирландия, Канада).

Независим одитор - изготвя ежегодно одиторски доклад. Съществуват практики за назначаване на два независими одитори (Швеция), или одита да се осъществява от Сметната палата (Ирландия, Франция).

Попечителска/депозитарна институция - **определя** се с цел защита на активите на фонда, както и проверка на сделките осъществявани от инвестиционните управители на активите на фонда. (Франция, Ирландия).

Управление на инвестициите

- В някои държави се изисква пълно изнасяне на дейността по управление на активите (Франция, Ирландия),
- В други държави (Швеция) е определено поне 10% от активите да бъдат изнесени за управление извън институцията на резервния фонд или там, където резервните фондове са достатъчно големи е предвидено да управляват голям процент от активите вътре в институцията на фонда (Норвегия, Канада).

Цели на инвестиционната политика – резервният пенсионен фонд е необходимо да формулира ясна мисия, измерими цели с оглед на отчетността на дейността на фонда.

- резервният фонд формулира конкретна инвестиционна цел, чрез определянето на целева норма на възвращаемост от инвестициите за определен времеви хоризонт (Канада, Япония, Нова Зеландия).

Инвестиционна политика – резервният фонд разработва документ относно инвестиционната политика с минимално съдържание:

- стратегическо разпределение на активите;
- степента, в която външни институции могат да бъдат под договоряни за управление на активите на резервния фонд, както и правилата за избор на тези институции;
- степента, в която ще бъде осъществявана активна политика на управление на инвестициите, както и методите за осъществяването ѝ;
- критериите за оценка на инвестиционната дейност на резервния фонд, както и на отделните компоненти в портфейла му.

Инвестиционна дейност и разпределение на активите

- В последните години се наблюдава разширяване на кръга от класове активи, в които инвестират резервните фондове, както и възможности за инвестиции в чужбина. Вж. таблица 2

Разкриване на информация – с оглед прозрачността на дейността на резервният фонд, институцията периодично публикува информация относно:

- разпределение на портфейла по класове активи,
- постигнати резултати от изпълнението на инвестиционната политика,
- разходи за дейността,
- инвестиционна политика,
- кодекс за поведение.

Таблица 1 Резервни пенсионни фондове в някои държави членки на ОИСП

Държава	Наименование на резервния фонд	Година на създаване	Активи в млн. \$ (2006)
САЩ	Social Security Trust Fund	1940	2 048 112
Япония	National reserve funds	1959	1 217 551
Норвегия	Government Pension Fund - Global	1990	178 124
Корея	National Pension Fund	1988	190 842
Швеция	National Pension Funds (AP 1-4 and 6)	2000	117 468
Канада	Canada Pension Plan reserve fund	1962	86 392
Испания	Social Security Reserve Fund	1997	44 875
Франция	Pension Reserve Fund (FRR)	1999	39 140
Ирландия	National Pensions Reserve Fund	2001	23 710
Австралия	Future Fund	2006	13 678
Португалия	Financial Stabilisation Fund SPRF	1989	8 330
Мексико	IMSS Reserve Fund	-	7 392
Нова Зеландия	Superannuation Fund	2001	6 666
Полша	Demographic Reserve Fund	2002	1 780
Дания	Social Security Fund	1964	659

Източник: ОИСП, 2007 г.

Таблица 2 Разпределение на активите на резервните пенсионни фондове в % (2006)

	Акции	Облигации	Парични средства в брой	Инвестиционни имоти	Алтернативни инвестиции
Канада	58,5	31,8	0,6	4,6	4,5
Франция	62,1	26,4	11,5	-	-
Ирландия	77,1	13,3	4,7	3,0	0,6
Япония	37,3	62,7	0,0	-	-
Корея	8,9	89,3	0,4	-	1,2
Нова Зеландия	60,0	20,1	-	7,2	12,7
Норвегия	40,7	59,3	-	-	-
Швеция	59,5	36,7	0,8	-	-

«Алтернативни инвестиции» - дялово участие в капитала на непублични дружества (Канада, Ирландия). За Корея, Нова Зеландия – различни класове алтернативни инвестиции.

Източник: ОИСП, 2008 г.

Натрупани активи в резервните фондове (като % от БВП и прираста за периода 2005-6)

Източник: ОИСП, 2008 г.

